

Politisk program for FO-Studentene 2019-2021

POLITISK PROGRAM FOR FO-STUDENTENE 2019-2021	1
1. Kvalitet i utdanningene	3
1.1 Mangfold i utdanningene	3
1.2 Praksis	3
1.3 Ferdighetstrening	3
1.4 Eksamen og andre vurderingsformer	4
1.5 Pedagogisk og teknologisk kompetanse	4
1.6 Teknologiske hjelpemidler	4
1.7 Skikkethet	5
1.8 Utvikling av utdanningene	5
2. Pensum og læringsutbytte i utdanningene	6
2.1 Tvang og makt	6
2.2 Vold og trusler	6
2.3 Tabuområder	6
2.4 Media og sosiale medier	6
3. Utdanningspolitikk	7
3.1 Rammeplaner	7
3.2 Studiefinansiering	7
3.3 Boligpolitikk for studenter	7
3.4 Finansiering av høyere utdanning	7
3.5 Forsknings- og utviklingsarbeid (FoU)	8
4. Studentenes rettigheter	8
4.1 Studenter med særskilte behov	8
4.2 Tilrettelegging for fullføring av studier for studenter med barn	8
4.3 Fysisk og psykisk helse blant studenter	9
4.4 Verv i studietiden	9
4.5 Arbeid i studietiden	9
5. Arbeidslivsrettigheter	9
5.1 Autorisasjonspolitikk	9

5.2 Utvikling i offentlig sektor	10
5.3 Utvikling i privat sektor	10
5.4 Arbeidslivsrettigheter	10
6. Feminisme	10
6.1 Likelønn	10
6.2 Deltid	11
6.3 Kvinnepolitisk utvalg (KpU)	11
6.4 Rekruttering og motivering av flere kvinner til lederstillinger	11
6.5 Rekruttering av menn til våre utdanninger	11
6.6 Kroppspress	11
6.7 LHBTQI-personers rettigheter	12
7. Asyl- og flyktningpolitikk	12
7.1 Integrering	12
7.2 Enslige mindreårige asylsøkere	12
7.3 Klimaflyktninger	13
8. Miljøpolitikk	13
8.1 Plastforurensing	13
8.2 Fornybar energi	13
8.3 Matsvinn og matproduksjon	13
8.4 Grønnere samfunn	14
9. Solidaritet	14
9.1 Et solidarisk grunnsyn	14
9.2 Fagforeningssolidaritet	14
9.3 Vest-Sahara	14
9.4 Palestina	15
9.5 Syria	15

1. Kvalitet i utdanningene

1.1 Mangfold i utdanningene

Våre yrkesgrupper bør bestrebe å representere vårt mangfoldige samfunn. Det bør etterstrebtes å rekruttere menn, personer med minoritetsbakgrunn og personer med særskilte behov til våre utdanninger.

1.2 Praksis

Praksis er svært viktig for å utvikle kompetente yrkesutøvere. Det bør være minimum to brukerorienterte praksisperioder hvor studentene er ute i arbeidsfeltet på relevante arbeidssteder for sin profesjon, hvorav den første praksisperioden bør være i løpet av det første studieåret. Relevant praksis skal utgjøre minimum 45 av 180 studiepoeng i en bachelorgrad. Dette for at studenten skal få nok tid til å integrere samspill mellom forsknings- og erfaringsbasert kunnskap. Det bør være mulig å ønske seg praksisplass i ulike tjenester, slik at studentene får mulighet til å søke praksisplasser som er av særlig interesse for dem.

Praksisen må være pedagogisk og faglig begrunnet, samt gjenspeile samfunnsutviklingen. Praksisplassene må tilby studentene relevante arbeidsoppgaver. Veileder i praksis bør ha samme grunnutdanning som studenten, og skal inneha nødvendig veilederkompetanse.

Studenter skal ikke utnyttes som gratis arbeidskraft i praksis. Utdanningsstedene har ansvar for å forsikre seg om at dette ikke skjer, samt opplyse studenter om deres rettigheter i praksis.

Praksisperiodene må kvalitetssikres gjennom et formalisert samarbeid mellom utdanningsstedene og praksisfeltet. Studenter i praksis skal ha minimum én time veiledning i uken i løpet av praksisperioden. Praksisveileder har ansvar for å sørge for at dette gjennomføres. Praksisveileder har også ansvar for å gjennomføre fortløpende veiledning utenom avtalt tid dersom studenten ber om dette.

Studenter ved arbeid- og velferdsfag har ikke praksis som en del av utdanningsløpet sitt. FO-Studentene mener at velferdsviterne skal ha praksis som en integrert del av sin utdanning. Praksisperioden bør avholdes i andre studieår. Samtidig mener vi at praksisperioden skal støttes opp om av ferdighetstrening i første og tredje studieår.

1.3 Ferdighetstrening

Utdanningsinstitusjonene skal etterstrebe økt bruk av ferdighetstrening. Ferdighetstrening skal benyttes som undervisningsform i emner hvor dette faller naturlig. Ferdighetstreningen skal være relevant for våre fagfelt og for samfunnsutviklingen.

Utdanningsinstitusjonene bør etterstrebe økt bruk av ferdighetstrening i simuleringsrom med lærere/skuespillere for å styrke teori opp mot praktisk utførelse og for å kunne trene på vanskelige situasjoner før praksis. FO-Studentene mener at det skal være simuleringsrom ved alle utdanningsinstitusjonene, utformet for ferdighetstrening for våre utdanninger.

1.4 Eksamen og andre vurderingsformer

I løpet av utdanningen skal studentene vurderes i evnen til kritisk og etisk refleksjon, og til å se sammenhengen mellom teori og praksis. Studentene må prøves både i sin skriftlige og muntlige framstillingsevne.

Vurderingene skal være kontinuerlige, og vurderingsformene skal være varierte. Hver eksamen skal ikke telle mer enn 30 studiepoeng. Det skal være eksterne sensorer på skriftlig og muntlig eksamen.

Eksamen må være en kvalitetssikring av studentenes faglige skikkethet ved at utdanningsstedene vurderer studentene etter forskrift om skikkethetsvurdering som et ledd i vurderingen. Studentene skal få en begrunnelse på alle vurderinger gjennom hele studieløpet.

Noen studenter trenger å få lagt forholdene til rette slik at de kan få vist kompetansen sin i eksamenssammenheng. Eksempler på dette kan være lengre tid, hvilepauser/hvilerom, få lest opp oppgaveteksten eller oppgaven på punktskrift eller tegnspråk. Tiltakene må være tilpasset studenten og ha som formål å kompensere for utfordringene som studenten har.

1.5 Pedagogisk og teknologisk kompetanse

At foreleserne har god pedagogisk kompetanse er essensielt for å skape et godt læringsmiljø. FO-Studentene mener at det skal stilles krav til pedagogisk kompetanse når forelesere ansettes ved universitet og høyskoler. Forelesere med manglende pedagogisk kompetanse må få kompetansehevende tiltak av arbeidsgiver. Forelesere med manglende teknologisk kompetanse må få kursing og kompetansehevende tiltak av arbeidsgiver.

1.6 Teknologiske hjelpemidler

Teknologiske hjelpemidler som for eksempel lydbok, lydopptak og mikrofon er sentrale hjelpemidler for studenter med nedsatt hørsel i undervisnings- og eksamensrelaterte situasjoner.

Lydopptak eller streaming av forelesninger er til stor hjelp for studenter, særlig for dem som av ulike årsaker ikke kan møte på alle forelesninger. Det er viktig at undervisningsinstitusjonene har innovative og teknologiske løsninger som kan komme studentene til gode. FO-Studentene forventer at studentenes personvern ivaretas i tråd med lov om personvern ved bruk av teknologiske hjelpemidler i undervisnings- og eksamenssituasjoner.

1.7 Skikkethet

Skikkethetsvurderingen skal sikre at studenter etter endt utdanning er kompetente og skikket til å utføre gjeldende arbeid. Utdanningsforløpet må tilrettelegges slik at studentene får mulighet til personlig vekst og utvikling.

Utdanningsstedene må ta ansvar for at studentenes holdninger blir utfordret og utviklet gjennom tidlige praksisperioder og kvalitetssikret undervisning. Det må utarbeides nasjonale rutiner for å sikre høy faglig vurdering av skikkethet ved hvert utdanningssted.

Utdanningsstedene må i større grad ta ansvar i spørsmål om studenters skikkethet og i varsling om uskikkethet. Samtidig må utdanningsstedene påse at skikkethetsvurderingen blir fulgt opp i tilstrekkelig grad i skikkethetsnemnda.

Utdanningsstedene har ansvar for at studentene får og forstår informasjon om tvilsmeldinger og skikkethetsvurderingen jf. § 4 i forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning. Studenter skal være representert med to studentrepresentanter i skikkethetsnemnda ved hvert studiested jf. § 6 i forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning av 30/06, 2006.

Praksisveileder har et særlig ansvar for å vurdere skikkethet og varsle utdanningsstedet ved mistanke om at studenten er uskikket.

Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning er vedtatt å gjelde for tre av våre utdanninger. Forskriften må også gjelde for arbeids- og velferdsfag.

1.8 Utvikling av utdanningene

Det må stilles strengere krav til likhet mellom utdanningsinstitusjonene i rammeplanene, samtidig som en bevarer det unike ved hvert studiested. Det bør være et minimum av felles grunnkunnskap uavhengig av studiested. Det er viktig at man styrker og opprettholder de

ulike utdanningene, og samtidig sørger for at utdanningenes innhold innen bachelor og mastergrader kontinuerlig utvikles og gjenspeiler brukernes og yrkesfeltets behov.

Utdanningsinstitusjonene, og foreleserne ved disse, må sørge for å opprettholde et høyt faglig nivå tilpasset dagens samfunn.

2. Pensum og læringsutbytte i utdanningene

2.1 Tvang og makt

Studentene må bevisstgjøres på sin bruk av tvang og makt i fremtidig yrkesutøvelse. For å begrense bruk av tvang og makt og ivareta brukernes rettssikkerhet, må studentene ha gode kunnskaper om lover, regler, etikk og kommunikasjon. Gjennom undervisning skal studentene ha stort fokus på brukernes selvbestemmelsesrett, integritet og brukervedvirkning.

2.2 Vold og trusler

Mange yrkesutøvere innen våre profesjoner arbeider i felt som til tider preges av utagering, vold og trusler. Utdanningsinstitusjonene har et særlig ansvar for å gi studentene verktøy til å stå godt rustet i møte med vold og trusler i praksis og i en fremtidig yrkessituasjon. Studentene skal gis opplæring i dette i forkant av første praksisperiode. Dette innebærer at studentene skal ha kunnskap om juridiske retningslinjer for håndtering av slike situasjoner, samt praktisk kunnskap og etisk bevissthet omkring forebygging av vold og trusler.

2.3 Tabuområder

I yrkesfeltet er det flere områder som er tabubelagt og det er viktig å sette fokus på disse. Utdanningsinstitusjonene har ansvar for å bevisstgjøre og utfordre studentenes tanker og holdninger rundt tabubelagte temaer. Studentene skal under hele utdanningsforløpet tilstrebe å bli reflekterte yrkesutøvere som setter mennesket i sentrum.

2.4 Media og sosiale medier

I fremtidig yrkesutøvelse vil mange komme i kontakt med media. Det er viktig at studentene lærer å samarbeide med media og bruke sosiale medier på en slik måte at det gagnar både våre yrker og brukerne. Gjennom utdanningsløpet bør det også reflekteres rundt bruk av sosiale medier, herunder etiske og juridiske aspekter.

3.Utdanningspolitikk

3.1 Rammeplaner

Rammeplanene er nasjonale og setter standard for hver enkelt utdanning. De inneholder mål for hva utdanningene skal kvalifisere til, viser utdanningenes omfang og innhold og gir retningslinjer for vurderingsordninger og arbeids- og studieformer. Alle utdanninger skal ha nasjonale rammeplaner å forholde seg til. Dette for å sikre et innholdsmessig minimum av hvilken kompetanse som er oppnådd etter gjennomført utdanning. For at studentene skal være best mulig rustet til å møte hverdagen i arbeidslivet, er det viktig at utdanningenes innhold og lengde evalueres kontinuerlig. Dette for å imøtekomme ny utvikling i fagfeltene. Samfunnet er i stadig endring, og rammeplanene skal bli revidert parallelt med samfunnsutviklingen.

3.2 Studiefinansiering

Det skal legges til rette for at man kan være student på heltid. Studentene skal motta studiestøtte i 12 måneder, og studiestøtten skal være organisert gjennom Statens Lånekasse for utdanning. Denne støtten skal gjøre det mulig å være heltidsstudent. Studiefinansieringen skal være 1,5 G (folketrygdens grunnbeløp) pr studieår.

Studielånsrenten skal ikke løpe i studietiden. Renten skal være politisk styrt, og ikke overstige markedsrenten.

3.3 Boligpolitikk for studenter

God studentpolitikk er god boligpolitikk. Studentsamskipnadene må få økte bevilgninger til utbygging av studentboliger. Studenter med barn må gis gode og trygge boliger. Studentboliger skal være universelt utformet.

FO-Studentene mener at det skal være full studentboligdekning. Prisen på studentboliger må sees i sammenheng med studiestøtten. Dette er med på å legge et grunnlag for heltidsstudenten.

3.4 Finansiering av høyere utdanning

Utdanningen av gode sosialarbeidere krever tett oppfølging av den enkelte i undervisning, evaluering og gjennom praksis. Dette fordrer økonomiske bevilgninger. FO-Studentene mener

at sosionomutdanningen må flyttes til finansieringskategori E på lik linje med barnevernspedagogutdanningen og vernepleierutdanningen. FO-Studentene mener på sikt at finansieringsnivået på alle utdanningene våre må heves.

Arbeids- og velferdsfag er i dag ikke en statlig støttet utdanning. FO-Studentene mener at dette studieprogrammet burde inkluderes i finansieringskategori E. Finansieringskategori E vil likestille arbeids- og velferdsfag med vernepleier- og barnevernspedagogutdanningen, og må sees opp mot at FO-Studentene også jobber for praksis i arbeids- og velferdsfagutdanningen.

3.5 Forsknings- og utviklingsarbeid (FoU)

Forsknings- og utviklingsarbeid innenfor helse- og sosialtjenestene må styrkes og være en del av praksisfeltets daglige virksomhet. Forskningsprosjekter må ta utgangspunkt i problemstillinger fra praksisfeltet. Brukernes og de ansattes særlige kunnskap må inkluderes i fagutvikling og forskning. Det er viktig at organiseringen av FoU-virksomheten ikke går på bekostning av studiekvaliteten. FoU-virksomheten må komme studentene til gode gjennom integrering i undervisning og praksis.

4. Studentenes rettigheter

4.1 Studenter med særskilte behov

Alle mennesker har lik rett til utdanning. Vi ønsker et mangfoldig samfunn hvor man utnytter hver enkelte sine ressurser på en god måte. Utdanningsinstitusjonene skal følge universell utforming uavhengig av om studentene har oppgitt særskilte behov eller ikke. Den enkeltes forutsetninger og ressurser skal ligge til grunn slik at alle kan fullføre et utdanningsløp.

4.2 Tilrettelegging for fullføring av studier for studenter med barn

Studenter med barn skal gis mulighet til å fullføre et utdanningsløp på lik linje med andre studenter. FO-Studentene mener at universiteter og høyskoler må legge til rette for at studenter med barn skal kunne delta på lik linje som andre studenter. Dette fordrer forutsigbarhet knyttet til timeplaner, eksamen og tidspunkter for forelesninger.

4.3 Fysisk og psykisk helse blant studenter

Psykiske helseplager blant studenter er et økende samfunnsproblem. Mange studenter har psykiske helseplager, og andre står i fare for å utvikle slike plager i løpet av studietiden. FO-Studentene mener derfor at det må finnes lavterskeltilbud ved utdanningsinstitusjonene slik at studenter med lettere psykiske helseplager kan få tilbud om hjelp. Studenter som har behov for et tilrettelagt og langsiktig behandlingstilbud, må informeres om hvor de kan få denne hjelpen. Studentøkonomi skal ikke være et hinder for å få psykisk helsehjelp.

God fysisk helse er god psykisk helse. Regelmessig fysisk aktivitet forbedrer den fysiske formen og gjør en bedre rustet til å mestre hverdagens krav og utfordringer. FO-Studentene mener at studentene må få en bedre tilrettelagt studiehverdag der det er mulig å drive med fysisk aktivitet gjennom studentidrett og rabatterte priser på treningssentre. Samtidig må sunne matalternativer gjøres rimelige og mer tilgjengelige på studiestedene.

4.4 Verv i studietiden

Å være engasjert i studietiden skal være lærerikt og givende. Studiestedene må fremme viktigheten av å engasjere seg. Studiestedene må godkjenne fravær for studenter som velger å engasjere seg i foreninger og organisasjoner.

4.5 Arbeid i studietiden

Mange av våre studenter arbeider på faglig relevante arbeidsplasser i studietiden. Studenter med utdanningsrelaterte jobber skal ha progressiv lønn i forhold til fullførte semester – lønn etter kompetanse.

5. Arbeidslivsrettigheter

5.1 Autorisasjonspolitik

Vi krever sosialfaglig autorisasjon til barnevernspedagoger, sosionomer og velferdsvitere nå. Autorisasjon vil stimulere til faglig identitet og sette fokus på kvalitet og utvikling i yrkesutøvelsen. Med autorisasjon vil personer som opptrer uforsvarlig i sin yrkesutøvelse kunne miste sin autorisasjon og retten til å praktisere.

5.2 Utvikling i offentlig sektor

En sterk offentlig sektor er sentralt for å ivareta våre brukere sine behov. Det er viktig at utdanningene våre er i takt med den utvikling og endring som skjer i offentlig sektor, slik at kompetansekravet vi møter i yrkeslivet samsvarer med den kunnskap og de ferdigheter studentene har ervervet gjennom utdanningen. Utdanningsinstitusjonene skal pliktes til å være oppdaterte på kompetansekravet studentene møter i yrkeslivet.

5.3 Utvikling i privat sektor

Ideelle private aktører er viktige leverandører av velferdstjenester. Et godt samarbeid mellom offentlig og privat sektor er sentralt for å sørge for et godt og mangfoldig tjenestetilbud til våre brukere.

FO-Studentene er imot kommersielle private aktører som tar ut profitt gjennom å drive velferdstjenester. Dette rammer ikke bare brukerne, men også arbeidsvilkårene til de ansatte.

5.4 Arbeidslivsrettigheter

Utdanning skal lønne seg. Utdanning og kompetanse utover bachelorgrad må gi lønnsmessig uttelling. Alle faglærte bør også få lønnsstigning under utdanning på lik linje med ufaglærte.

Stuedstedene må informere studentene om hvilke rettigheter de har når de skal ut i arbeidslivet.

6. Feminisme

6.1 Likelønn

FO-Studentene ønsker et samfunn hvor alle har like muligheter til å leve frie liv, uavhengig av sitt kjønn. Forskjellsbehandling og undertrykking av kvinner er fortsatt et samfunnsproblem, spesielt i arbeidslivet. Kvinner tjener fremdeles mindre enn menn, og kvinner velger oftere enn menn, yrker innen helse og omsorg med lite anseelse og lav lønn. Selv der kvinner og menn har likt utdanningsnivå eller samme utdanning, tjener kvinner mindre. FO-Studentene krever lik lønn for likt arbeid.

6.2 Deltid

Vi ser en voksende andel deltidsstillinger og kvinner som jobber deltid. FO-studentene mener at reell likestilling mellom kvinner og menn ikke eksisterer uten økonomisk selvstendighet. I likestillingsarbeidet er det derfor viktig å gi alle rett til heltidsstillinger. FO-Studentene krever lovfestet rett til heltid.

6.3 Kvinnepolitisk utvalg (KpU)

FO-studentene mener at det er behov for større fokus på arbeidet for likestilling. Det er særlig behov for mer målrettet arbeid i sakene om likelønn, mangfold blant sosialarbeidere, ufrivillig deltid og kvinner i lederstillinger. Vi ønsker at det opprettes et kvinnepolitisk utvalg i FO som har særlig ansvar for å jobbe for FOs kvinnepolitiske kampsaker. Vi ønsker at FO-studentene skal ha representanter i utvalget.

6.4 Rekruttering og motivering av flere kvinner til lederstillinger

Svært få virksomheter har målsettinger og virkemidler for å øke kvinneandelen blant ledere og styremedlemmer. FO-studentene ser viktigheten av at kvinner blir sett, kommer i posisjon og får mulighet til å bruke og videreutvikle sin kompetanse. FO-Studentene støtter tiltak som tar sikte på å øke kvinneandelen blant ledere og styremedlemmer.

6.5 Rekruttering av menn til våre utdanninger

FO-Studentene mener at det er viktig at våre utdanninger gjenspeiler befolkningen. Siden sin oppstart har utdanningene hatt en stor overvekt av kvinner. Det er derfor viktig å fokusere på rekruttering av menn til våre utdanninger.

6.6 Kroppspress

Kroppspress er en medvirkende årsak til dårlig psykisk helse blant barn og unge. FO-studentene mener at det er urettferdig at mange føler på en forventning om at kroppen deres burde se ut på en spesiell måte, og at en føler seg målt på utseende fremfor andre kvaliteter. Barn og unge møter forventninger til hvordan de skal se ut gjennom blant annet reklame og sosiale medier. FO-Studentene ønsker å forby seksualisert reklame og reklame for kosmetisk kirurgi. FO-Studentene mener også at retusjert reklame skal merkes. FO-Studentene ønsker

også å fremme ulike kroppstyper.

6.7 LHBTQI-personers rettigheter

FO-Studentene mener at alle mennesker skal ha frihet til å være den de vil og elske den de vil uten å utsettes for trakassering, diskriminering og fare. FO-Studentene vil arbeide for økt kompetanse om seksuelle orienteringer og kjønnsuttrykk i våre studier og i tjenestene der våre profesjoner er representert. FO-Studentene mener at økt kompetanse i barnehager, grunnskolen og forvaltningen er nødvendig for å sikre gode møter mellom bruker og profesjonsutøver.

FO-Studentene ønsker en tredje juridisk kjønnskategori. FO-Studentene vil arbeide for at FOs medlemsregister innfører en tredje kjønnskategori.

Kampen for LHBTQI-personer sine rettigheter ikke er over. FO-Studentene mener at homofile menn skal få mulighet til å bli blodgivere på lik linje med heterofile. FO-Studentene mener at Norge har et særskilt ansvar for å innvilge asyl til LHBTQI-personer som risikerer forfølgelse og henrettelse i eget hjemland på bakgrunn av sin legning og identitet.

7. Asyl- og flyktningspolitikk

7.1 Integrering

Sosiale fellesskap, arbeid og deltakelse i samfunnet er sentralt for å skape integrering. Barnehager, skoler og arbeidsplasser er viktige integreringsarenaer. FO-Studentene mener at flyktnings tilgang til disse integreringsarenaene fordrer kunnskap om rettigheter og plikter i det norske samfunnet. FO-Studentene mener at flyktninger må få tilbud om språkopplæring, og gis kunnskap om det norske samfunnet.

FO-Studentene mener at flyktninger med utdanning fra hjemlandet i større grad må få ta i bruk sin utdanning i Norge. Flyktninger må gis mulighet til å ta kurs, delta i kompetansehevende tiltak eller gjennomføre eksamen for aktuelle utdanninger dersom det er mangler ved utdanningen som hindrer dem i å få arbeid med sin utdanning i Norge. FO-Studentene mener at denne kompetansehevingen må være offentlig finansiert.

7.2 Enslige mindreårige asylsøkere

Barn som kommer alene til Norge for å søke asyl, er en sårbar gruppe med behov for beskyttelse og omsorg. FO-Studentene mener at barnevernet skal ha ansvar for alle enslige mindreårige asylsøkere for å sikre dem den omsorgen og oppfølgingen de har behov for.

FO-Studentene er imot opprettelsen av egne omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere i hjemlandene. Dersom enslige mindreårige asylsøkere skal returneres til sitt hjemland, må det være avklart at barnet har foreldre eller andre omsorgspersoner som kan og ønsker å gi barnet omsorg.

7.3 Klimaflyktninger

FN anslår at det vil være 150 millioner klimaflyktninger innen 2050. Klimaendringene vil føre til at flere mennesker må flykte fra naturkatastrofer, flom og tørke. FO-Studentene mener at Norge må ta sitt ansvar for å redusere sine klimautslipp, i tråd med Paris-avtalen. FO-Studentene mener at Norge har et særskilt ansvar for å ta imot klimaflyktninger.

8. Miljøpolitikk

8.1 Plastforurensing

Plastforurensing har over flere tiår har forårsaket en miljømessig global katastrofe for mennesker og dyreliv. Flere land har tatt til orde for å eliminere bruk av unødvendig plast. Nå må også Norge ta ansvar. FO-Studentene mener at den norske stat må si nei til produksjon og salg av engangspplast, samt forby salg og import av produkter som inneholder mikroplast. Produsenter av klimavennlige og plastfrie produkter må gis statlige tilskudd.

8.2 Fornybar energi

Norge har oppnådd et velstandsnivå vi i stor grad kan takke oljen for. Olje- og gassutvinning medfører økte klimagassutslipp. FO-Studentene ønsker et nullutslippssamfunn. FO-Studentene mener at en nedtrapping av olje- og gassutvinningen må starte nå, og at vi må satse mer på fornybar energi.

8.3 Matsvinn og matproduksjon

I Norge kaster vi årlig flere hundre tusen tonn med mat som kunne blitt spist. Samtidig er tilgangen på mat ujevnt fordelt innad i land og mellom land. FO-Studentene mener at en solidarisk og bærekraftig tilnærming til mat og matproduksjon fordrer at overskuddsmat doneres til dyrefôr, selges billig i butikk eller doneres til veldedige organisasjoner som sørger

for matutlevering til de mest sårbare i samfunnet. Lokal matproduksjon må subsidieres i større grad for å redusere klimagassutslipp som konsekvens av import av matvarer.

8.4 Grønnere samfunn

Grønnere samfunn fordrer grønne transportmuligheter og ivaretagelse av essensielle naturressurser. FO-Studentene mener at det må satses mer på kollektiv transport, herunder statlige tilskudd til denne næringen. Det må bli enklere og billigere for mennesker å velge klimavennlig transport, også i distriktene.

FO-Studentene mener at grønnere samfunn innbefatter muligheten for å kunne kildesortere. Det handler om å sikre gjenbruk og forhindre miljøbelastende produksjon av nye produkter. Muligheten for å kunne kildesortere skal være tilgjengelig for alle samfunnsborgere.

9. Solidaritet

9.1 Et solidarisk grunnsyn

FO-Studentene har et solidarisk grunnsyn som bygger på humanistiske og demokratiske verdier. Vårt samfunnsoppdrag er å bistå mennesker som har behov for hjelp, for å sikre verdige levekår og livskvalitet. Sentralt i vårt arbeid står solidaritet med utsatte grupper, kamp mot fattigdom og arbeid for sosial rettferdighet.

9.2 Fagforeningssolidaritet

FO-studentene mener det er viktig å vise solidaritet med andre fagforeninger både i inn- og utland. FO-Studentene arbeider aktivt mot alle former for fagforeningsknusing.

9.3 Vest-Sahara

FO-Studentene støtter saharawiene i sin fredelige frigjøringskamp. FO-Studentene mener det er på høy tid at saharawiene får innfridd sin legitime rett til uavhengighet fra marokkansk okkupasjon.

Det skal ikke lønne seg å okkupere andres territorier eller land, og det er viktig at det internasjonale samfunn reagerer mot grove overgrep mot menneskerettighetene og folkeretten.

Norske myndigheter må derfor sette tydelige krav overfor okkupasjonsmakten Marokko. FO-Studentene mener at Norge også må stille krav til Marokkos nærmeste allierte – særlig Frankrike og EU – som er direkte med på å sabotere fredsprosessen og menneskerettighetene i territoriet.

9.4 Palestina

FO-Studentene støtter palestinernes kamp for frihet. Norge og FNs generalforsamling må anerkjenne Palestina som egen stat. Internasjonale resolusjoner må respekteres og flyktninger fra konfliktene i området må sikres rett til kompensasjon. Apartheidmuren må rives og ulovlige bosettinger på Vestbredden må fjernes. Import av krigsmateriell fra Israel forbys, og Norge må kreve garanti for at krigsmateriell som eksporteres til andre land ikke videreselges til Israel.

9.5 Syria

Krigen i Syria har pågått i flere år, ført til store materielle ødeleggelser og sendt enorme mengder mennesker på flukt. FO-Studentene støtter fredelige forhandlinger og ønsker slutt på menneskerettsbrudd og krigshandlinger. Dette vil gjøre det mulig å starte gjenreisning av landet.